

การสร้างสรรค์ผลงานภาพจิตรกรรมฝาผนัง
ด้วยเทคนิคการระบายสีภาพตามตัวเลขสำหรับผู้ที่ไม่มีความรู้พื้นฐานด้านศิลปะ

CREATING MURAL PAINTING WITH PAINTING BY
NUMBERS TECHNIQUE FOR NON-ARTISTS

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรกร ไร่เทียมวงศ์*

Asst. Prof. Warakorn Chaitiamvong

บทคัดย่อ

คณะดิจิทัลมีเดีย มหาวิทยาลัยศรีปทุม ได้จัดกิจกรรม “วาดภาพพ่อ” โดยมีวัตถุประสงค์ให้คณาจารย์ นักศึกษา และบุคลากรคณะดิจิทัลมีเดีย ร่วมกันวาดภาพพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เพื่อรำลึกถึงพระอัจฉริยภาพด้านงานศิลปะของ “อัครศิลปิน” ผ่านการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในรูปแบบภาพจิตรกรรมฝาผนัง แต่ข้อจำกัดในการเข้าร่วมงานสำหรับคณาจารย์ นักศึกษา และบุคลากรของคณะคือการไม่มีพื้นฐานทางด้านศิลปะ จึงต้องปรับเปลี่ยนเทคนิคในการทำงานจากการวาดภาพคนเหมือนเป็นการวาดภาพด้วยวิธีการระบายสีภาพตามตัวเลข เพื่อเปิดโอกาสให้คณาจารย์ นักศึกษา และบุคลากรของคณะเข้าร่วมกิจกรรมได้โดยไม่ต้องคำนึงถึงระดับความสามารถด้านศิลปะ และเมื่อนำคอมพิวเตอร์มาประยุกต์ใช้ในการสร้างไฟล์ภาพต้นฉบับระบายสีภาพตามตัวเลขในแบบดิจิทัลแล้ว ทำให้ภาพวาดพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชภาพนี้ เป็นงานศิลปะที่ทุกคนสามารถร่วมกันสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบเดียวกันนี้ขึ้นอีกครั้งเมื่อใดก็ได้ตามที่ต้องการ

คำสำคัญ: การระบายสีภาพตามตัวเลข, ภาพจิตรกรรมฝาผนัง, ผู้ไม่มีพื้นฐานด้านศิลปะ

ABSTRACT

In the remembrance of His Majesty King Bhumibol Adulyadej as a “supreme artist,” the School of Digital Media at Sripatum University arranged the “Painting of the King” project to create the mural painting from the picture of His Majesty King Bhumibol Adulyadej. This activity aimed to invite everyone including students and staff in the School of Digital Media to participate in the painting. Painting the King’s portrait with traditional mural painting technique required a high level of artistic skills; therefore, some computer

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาคอมพิวเตอร์แอนิเมชัน คณะดิจิทัลมีเดีย มหาวิทยาลัยศรีปทุม

softwares were applied with painting by numbers technique in order to allow non-artists to paint without any concern in artistic skills. Moreover, after the King's picture had been transformed into painting by numbers in digital file format, the mural painting of His Majesty King Bhumibol Adulyadej was reproduced by non-artists with similar results..

Keywords: painting by numbers, mural painting, non-artist.

บทนำ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่มีความเป็นเลิศทางด้านศิลปะในหลายแขนง ทั้งด้านดนตรี ด้านการถ่ายภาพ ด้านวรรณกรรม และด้านจิตรกรรม พระปรีชาสามารถทางด้านงานศิลปะเป็นที่ประจักษ์ชัด ทรงได้รับการทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายพระราชสมัญญาว่า “อัครศิลปิน” การสูญเสียครั้งยิ่งใหญ่ในวันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2559 จึงไม่เพียงแต่เป็นการสูญเสียพระมหากษัตริย์อันเป็นที่รักยิ่งของปวงชนชาวไทยเท่านั้น หากเรายังได้สูญเสีย “อัครศิลปิน” ผู้ทรงพระปรีชาสามารถไปด้วย ในช่วงเวลาแห่งการถวายเป็นพระราชกุศลที่ผ่านมา หน่วยงานราชการ องค์กรภาครัฐและภาคเอกชน ได้ร่วมกันจัดกิจกรรมน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชหลากหลายรูปแบบตามความเหมาะสม คณะคณาจารย์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม ซึ่งเป็นคณะที่มีการเรียนการสอนด้านศิลปะและการออกแบบ จึงจัดกิจกรรม “วาดภาพพ่อ” โดยให้คณาจารย์ นักศึกษา และบุคลากรในคณะคณาจารย์ ร่วมกันวาดภาพพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เพื่อร่วมรำลึกถึงพระอัจฉริยภาพด้านงานศิลปะของ “อัครศิลปิน” ผ่านการสร้างสรรคผลงานศิลปะในรูปแบบภาพจิตรกรรมฝาผนัง

เนื่องจากวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมในครั้งนี้เป็นไปเพื่อให้คณาจารย์และนักศึกษา ตลอดจนบุคลากรของคณะคณาจารย์ทุกคนมีส่วนร่วมในการน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ด้วยการร่วมกิจกรรม “วาดภาพพ่อ” ซึ่งเป็นการวาดภาพพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชลงบนกำแพงด้วยวิธีการวาดภาพคนเหมือน (portrait) ซึ่งต้องอาศัยทักษะการวาดภาพและการลงสีที่แม่นยำของผู้วาด แต่การจัดกิจกรรมนี้มีระยะเวลาในการทำงานกระชั้นชิด จึงจำเป็นต้องเปลี่ยนรูปแบบจากการวาดภาพคนเหมือนแบบดั้งเดิมที่จำกัดคุณสมบัติของผู้เข้าร่วมกิจกรรมให้อยู่แต่เพียงผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านศิลปะเท่านั้น มาเป็นการวาดภาพระบายสีตามตัวเลข (painting by numbers) ที่เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่ไม่มีพื้นฐานด้านศิลปะสามารถเข้าร่วมกิจกรรมการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเพื่อน้อมรำลึกถึงในหลวงรัชกาลที่ 9 ได้

วัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน

1. เพื่อค้นคว้าหาวิธีการและเทคนิคสำหรับการสร้างผลงานศิลปะในรูปแบบจิตรกรรมฝาผนังที่เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์โดยที่ไม่มีข้อจำกัดด้านพื้นฐานทางศิลปะ
2. เพื่อศึกษาขั้นตอนและวิธีการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมฝาผนังด้วยเทคนิคการระบายสีตามตัวเลข (painting by numbers)
3. เพื่อศึกษาวิธีการเลือกใช้โทนสีสำหรับงานจิตรกรรมฝาผนังที่เหมาะสมกับการไว้อาศัย
4. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานภาพจิตรกรรมฝาผนังภาพพระบรมฉายาลักษณ์ด้วยเทคนิคการระบายสีตามตัวเลข (painting by numbers) สำหรับกิจกรรมน้อมรำลึก “วาดภาพพ่อ” ของคณะดิจิทัลมีเดีย

กรอบแนวคิดในการดำเนินงาน

การสร้างสรรค์ผลงานภาพจิตรกรรมฝาผนังสำหรับกิจกรรมน้อมรำลึก “วาดภาพพ่อ” ของคณะดิจิทัลมีเดีย มีการค้นคว้าข้อมูลทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน ดังนี้

1. เทคนิคการวาดภาพจิตรกรรมฝาผนัง (mural painting techniques) วิธีการวาดภาพจิตรกรรมฝาผนังสมัยใหม่สำหรับผนังภายในอาคารส่วนใหญ่ในปัจจุบันไม่ยุ่งยากเหมือนกับวิธีการวาดภาพจิตรกรรมฝาผนังแบบดั้งเดิม ศิลปินมีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้เพื่ออำนวยความสะดวกในแต่ละขั้นตอนการทำงาน เช่น เครื่องฉายภาพ (projector) คอมพิวเตอร์ และ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ รวมถึงวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ขั้นตอนในการวาดภาพจิตรกรรมฝาผนังสมัยใหม่จึงแบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ที่ไม่ซับซ้อนดังนี้ (Mural Expert, Online, 2013)

ขั้นที่ 1 เลือกภาพและผนังที่ต้องการจะวาดภาพจิตรกรรมฝาผนัง เมื่อเลือกได้แล้วให้ทดลองนำภาพที่เลือกมาตัดต่อภาพลงบนผนังด้วยโปรแกรม Photoshop เพื่อพิจารณาความสวยงามของขนาดภาพวาด ตำแหน่งภาพวาดบนผนัง และ โทนสีที่เหมาะสม

ขั้นที่ 2 เตรียมผนังก่อนการวาดภาพ ผนังที่เหมาะสมกับงานจิตรกรรมฝาผนังควรเป็นผนังที่ไม่ได้ติดวอลล์เปเปอร์ พื้นผิวเรียบ ไม่มีรอยแตกหรือรูบนผนัง หรือหากมีควรซ่อมให้เรียบร้อย หลังจากนั้นจึงทำความสะอาดผนังด้วยฟองน้ำหรือผ้าชุบน้ำ แล้วทิ้งไว้ให้แห้งก่อนจะทาสีรองพื้นแบบด้านสีขาว

ขั้นที่ 3 ร่างภาพลงบนผนัง หากภาพต้นแบบไม่ซับซ้อนและผู้วาดมีทักษะในการวาดที่คืออยู่แล้ว สามารถร่างภาพจากแบบร่างลงบนผนังได้เลยโดยตรงด้วยดินสอ แต่หากภาพซับซ้อนมีรายละเอียดมาก ควรใช้เครื่องฉายภาพ (projector) ต่อกับคอมพิวเตอร์ฉายภาพลงบนผนังจะให้ความแม่นยำในการร่างภาพมากกว่า

ขั้นที่ 4 เตรียมวัสดุและอุปกรณ์ จัดหาแปรงทาสี พู่กันแบนและพู่กันกลมสำหรับเก็บรายละเอียด สีอะคริลิกหรือสีน้ำพลาสติกทาบ้าน และปากกาเมจิกกันน้ำสีสำหรับงานที่ต้องตัดเส้น

ขั้นที่ 5 ระบายสีตามภาพร่าง ปู่ฟ้าใบหรือหนังสือพิมพ์รองให้เรียบร้อย แล้วจึงลงสีโดยเริ่มจากลงสีพื้นในบริเวณกว้างให้เรียบจนไม่เห็นรอยแปรงทาสี หลังจากนั้นจึงเริ่มลงสีเก็บรายละเอียด ตามด้วยการตัดเส้นด้วยปากกาเมจิก หากต้องการลงสีทับกันหลายชั้นต้องรอให้สีชั้นล่างแห้งก่อนจึงจะลงสีชั้นต่อไป และต้องล้างแปรงหรือฟู่กันให้สะอาดทุกครั้งก่อนที่จะเปลี่ยนสีใหม่

2. การระบายสีภาพตามตัวเลข (painting by numbers) ในช่วงต้น ค.ศ. 1950 ภาพสำหรับการระบายสีตามตัวเลขเป็นที่นิยมมากในสหรัฐอเมริกา เนื่องจากมีความเจริญรุ่งเรืองของเศรษฐกิจภายในประเทศหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ส่งผลให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ดี ไม่จำเป็นต้องดิ้นรนทำงานหนักเหมือนก่อน เมื่อมีเวลาว่างมากขึ้นผนวกกับแนวคิดต้องการเปลี่ยนคนธรรมดาให้กลายเป็นศิลปิน คนในสมัยนั้นจึงเริ่มหันมาให้ความสนใจกับกิจกรรมยามว่าง โดยเฉพาะการสร้างสรรคผลงานศิลปะด้วยวิธีการระบายสีภาพตามตัวเลข บุคคลผู้คิดค้นภาพระบายสีตามตัวเลขขึ้นมาคือ แม็กซ์ เอส โคลน์ (Max S. Klein) เจ้าของบริษัทปาล์มเมอร์เพนต์แห่งดีทรอยต์ รัฐมิชิแกน และศิลปินชื่อ แดน รอปบินส์ (Dan Robbins) ซึ่งเป็นผู้สร้างผลงานต้นฉบับของภาพระบายสีตามตัวเลขขึ้นมามากมาย ทั้งภาพทิวทัศน์ ภาพวิวทะเล ภาพสัตว์เลี้ยง ไปจนกระทั่งภาพวาดชิ้นเอกของศิลปินระดับโลกอย่างลีโอนาร์โด ดา วินชี ชุดระบายสีภาพตามตัวเลขหนึ่งชุดของบริษัทปาล์มเมอร์เพนต์ประกอบด้วย ฟู่กันระบายสี 2 ค้ำ สีที่ผสมเรียบร้อยแล้วประมาณ 90 สี และผ้าใบหรือแผ่นกระดาษที่มีลายเส้นพร้อมตัวเลขในช่องว่างสำหรับการลงสี (Bird, 2001)

ขั้นตอนในการสร้างภาพสำหรับระบายสีตามตัวเลขโดยทั่วไป เริ่มจากการนำภาพถ่ายหรือภาพวาดต้นแบบมาลอกลายเส้นแยกตามเฉดสีแต่ละสีที่แตกต่างกันในภาพ ควรแยกเฉดสีให้ละเอียดมากที่สุดเพื่อให้ได้รายละเอียดของภาพวาดที่สมจริง หลังจากนั้นจึงใส่ตัวเลขที่เป็นรหัสของสีแต่ละเฉดลงในช่องว่าง เรียงลำดับตามน้ำหนักของสีแต่ละเฉด ในยุคที่คอมพิวเตอร์ยังไม่แพร่หลายการสร้างต้นฉบับของภาพระบายสีตามตัวเลขทุกขั้นตอนต้องทำด้วยมือของศิลปินที่มีความเชี่ยวชาญด้านการวาดภาพ แต่ในปัจจุบันสามารถใช้โปรแกรม Photoshop ช่วยร่นระยะเวลาการทำงานบางขั้นตอนนี้ได้ เช่น ปรับแต่งภาพถ่ายแบบเหมือนจริงให้กลายเป็นภาพแบบรูปวาด แล้วจึงนำมาลอกลายแยกสีหรือใช้เครื่องมือคัดลอกสีจากภาพต้นแบบเพื่อแยกเฉดสี เป็นต้น (Hissey & Tappenden, 2003)

3. ไทยโทน (Thaitone) การใช้สีนับว่าเป็นอีกองค์ประกอบสำคัญที่ขาดไม่ได้สำหรับการสร้างสรรค์ผลงานภาพจิตรกรรมฝาผนัง ในวัฒนธรรมไทยนั้นสีไม่เพียงแต่มีคุณค่าในแง่ของความสวยงาม แต่ยังมีความหมายที่สื่อถึงความคิด ความเชื่อ และศาสนา รวมถึงการใช้สีเพื่อบ่งบอกถึงกาลเทศะอีกด้วย ไพโรจน์ พิทยเมธี (2559) อาจารย์คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับโทนสีไทยซึ่งเป็นสีที่ได้มาจากวัตถุดิบธรรมชาติจนสามารถรวบรวมและเผยแพร่ออกสู่สาธารณะเป็นที่รู้จักกันทั่วไปในชื่อ ไทยโทน (Thaitone) ซึ่งมีจำนวนมากกว่า 150 โทนสี ในช่วงเวลาแห่งการสูญเสียของปวงชนชาวไทยเมื่อวันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2559 ได้มีการจัดทำไทยโทนในหมวดสีดำเผยแพร่ผ่านทางแฟนเพจเฟซบุ๊กชื่อ “ไทยโทน Thaitonecolor” (ไทยโทน Thaitonecolor, ออนไลน์, 2559) โดยมีวัตถุประสงค์ให้นำไปใช้สำหรับงานทางด้านศิลปะและการออกแบบ

ที่เหมาะสมกับการถวายเป็นความอาลัย ดังนั้น สีไทยโทนในหมวดสีดำจึงมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานภาพจิตรกรรมฝาผนังสำหรับกิจกรรมน้อมรำลึก “วาดภาพพ่อ” ทั้งในแง่ของการสื่ออารมณ์ การสื่อความหมาย และกาลเทศะ

วิธีการดำเนินงาน

เนื่องจากการจัดทำผลงานชิ้นนี้เป็นการวาดภาพจิตรกรรมฝาผนัง (mural painting) รูปแบบสมัยใหม่ มีขั้นตอน วิธีการ และวัสดุอุปกรณ์ที่แตกต่างไปจากวิธีการวาดภาพจิตรกรรมฝาผนังแบบดั้งเดิม จึงต้องศึกษาตัวอย่างผลงานซึ่งเป็นภาพวาดจิตรกรรมฝาผนังบนเสาขนาดใหญ่ภายนอกอาคาร ดร.สุช พุคยาภรณ์ ของคณะ ดิจิทัลมีเดีย ซึ่งผลงานดังกล่าวจัดทำขึ้นในรูปแบบการ์ตูนร่วมสมัย แสดงถึงความสนุกสนานของการเรียนในมหาวิทยาลัย

ภาพที่ 1 ภาพจิตรกรรมฝาผนังบนเสานอกอาคาร ดร.สุช พุคยาภรณ์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม (บางเขน)

ขั้นตอนในการดำเนินงาน เริ่มจากการร่างภาพลงสีบนกระดาษ แล้วนำภาพร่างดังกล่าวไปทดลองวางในสถานที่จริงด้วยการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ตัดต่อเพื่อจำลองให้เห็นภาพบรรยากาศโดยรวมของผลงานที่เสร็จสมบูรณ์ เมื่อแบบร่างได้รับการอนุมัติเรียบร้อยแล้วจึงใช้เครื่องฉายภาพ (projector) ฉายภาพลงบนผนังเพื่อร่างภาพก่อนจะระบายสีลงบนผนังตามเส้นที่ร่างไว้ด้วยสีอะคริลิกสำหรับทาภายในอาคาร สีประเภทนี้เหมาะสำหรับการวาดภาพจิตรกรรมฝาผนังขนาดใหญ่เพราะมีให้เลือกหลากหลายเฉดสี ใช้น้ำเป็นตัวทำละลาย สะดวกแก่การใช้งาน ไม่มีกลิ่นแรงเหมือนสีน้ำมัน และราคาย่อมเยา นอกเหนือจากการศึกษาวิธีการวาดภาพแล้ว สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งคือการหาข้อมูลเกี่ยวกับโทนสีที่เหมาะสมสำหรับผลงานภาพจิตรกรรมฝาผนังที่จัดทำขึ้นเพื่อถวายเป็นความอาลัย โดยโทนสีที่เลือกใช้ต้องคำนึงถึงความถูกต้องตามกาลเทศะและความสวยงามไปพร้อมกัน

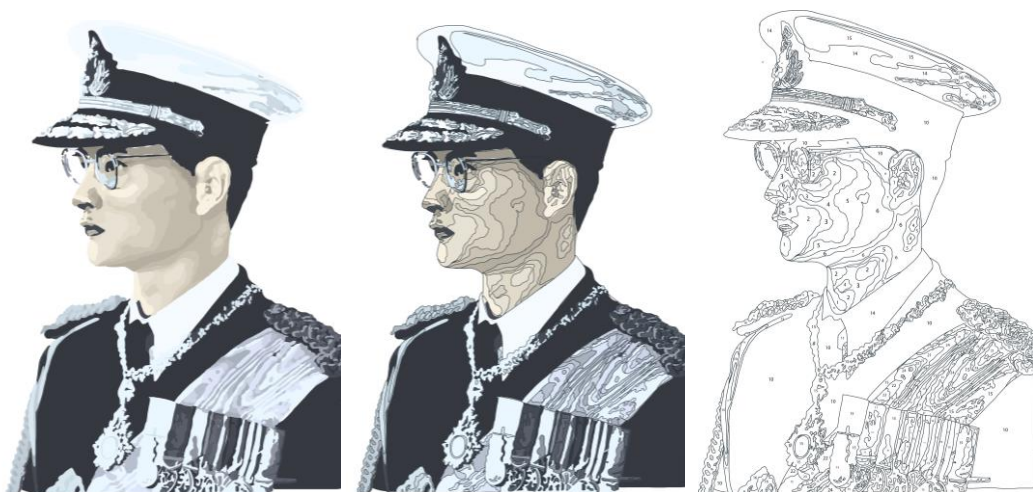
ผลการดำเนินงาน

การสร้างภาพร่างต้นแบบ ดำเนินการ ดังนี้

1. เลือกผนังที่จะใช้สำหรับการวาดภาพจิตรกรรมฝาผนัง ผนังที่จะใช้ในการวาดภาพจิตรกรรมฝาผนัง สำหรับกิจกรรมน้อมรำลึก “วาดภาพพ่อ” เป็นผนังด้านข้างทางเข้าคณะดิจิทัลมีเดีย ชั้น 6 อาคาร 40 ปี มหาวิทยาลัยศรีปทุม มีความสูง 3.00 เมตร และความกว้าง 7.25 เมตร

2. เลือกภาพพระบรมฉายาลักษณ์ที่เหมาะสมกับตำแหน่งของผนัง ภาพพระบรมฉายาลักษณ์ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เลือกมาจากหน้าปกของนิตยสารแพรวฉบับพิเศษ “อาลัยในหลวง ส่องเสด็จสู่สวรรคาลัย” ซึ่งเป็นภาพขาวดำที่มีองค์ประกอบภาพสวยงามและมีน้ำหนักของเจดสีขาวยุติธรรมเหมาะสมแก่การนำมาวาดด้วยเทคนิคการวาดภาพระบายสีตามตัวเลข เมื่อเลือกภาพพระบรมฉายาลักษณ์ได้เรียบร้อยแล้ว จึงทดลองนำไฟล์ภาพดังกล่าวไปตัดต่อวางบนผนังด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของการจัดองค์ประกอบระหว่างภาพพระบรมฉายาลักษณ์กับที่ว่างบนผนังและการจัดวางตัวหนังสือประกอบภาพ

3. ตัดแปลงภาพพระบรมฉายาลักษณ์ให้อยู่ในรูปแบบของไฟล์ต้นฉบับภาพระบายสีตามตัวเลข (painting by numbers) ปรับสีไฟล์ภาพต้นฉบับให้ค่าคอนทราสต์เพิ่มขึ้นเล็กน้อย เพื่อแยกเจดสีที่มีน้ำหนักแตกต่างกันให้ชัดเจนขึ้นก่อนที่จะลงสีและลอกกลายเส้นเพื่อแบ่งขอบเขตของสี แล้วนำไฟล์ภาพที่ลอกกลายเส้นและลงสีเรียบร้อยแล้วไปเทียบเจดสีและใส่ตัวเลขเป็นรหัสของแต่ละเจดสีใน โปรแกรม Illustrator ซึ่งไฟล์นี้สามารถ Export เป็นไฟล์เวกเตอร์สกุล AI ที่สามารถนำไปขยายได้ไม่จำกัดขนาด โดยที่ความละเอียดของภาพคงความคมชัดไม่มีการเปลี่ยนแปลง

ภาพที่ 2 ภาพเปรียบเทียบแสดงขั้นตอนการทำงานด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

การสร้างสรรค์ผลงานจริง ดำเนินการดังนี้

1. เตรียมผนังสำหรับวาดภาพพระบรมฉายาลักษณ์ ทำความสะอาดผนังซึ่งเป็นผนังปูนฉาบเรียบภายในอาคาร เดิมมีการตกแต่งด้วยภาพพิมพ์บนแผ่นไวนิลและติดตั้งจอทีวี LCD แบบติดผนัง จึงต้องย้ายจอทีวีและรีดสายไฟก่อนที่จะลอกแผ่นไวนิลออกแล้วทำความสะอาดผนัง ติดเทปมาส์กักรอบบริเวณที่จะวาดภาพเพื่อกันไม่ให้สีเลอะถูกส่วนที่ไม่ต้องการ เช่น กรอบประตู บัวพื้น เป็นต้น เมื่อติดเทปเรียบร้อยแล้วจึงลงมือทาสีรองพื้นด้วยสีน้ำพลาสติกสีขาวแบบด้าน

2. ร่างภาพลงบนผนัง เนื่องจากระยะเวลาในการทำงานค่อนข้างกระชั้นชิด จึงเลือกใช้วิธีฉายภาพไฟล์ต้นฉบับภาพพระบรมฉายาลักษณ์ในรูปแบบภาพระบายสีตามตัวเลขจากคอมพิวเตอร์ลงบนผนังโดยตรงด้วยการต่อเข้ากับเครื่องฉายภาพ (projector) และใช้ดินสอในการร่างภาพ วิธีนี้สามารถช่วยกันร่างภาพพร้อมกันได้หลายคน และอาศัยเพียงทักษะด้านการวาดเส้นขั้นพื้นฐานก็เพียงพอสำหรับการทำหน้าที่ร่างภาพลงบนผนัง

3. ระบายสีตามตัวเลขบนภาพร่าง พิมพ์ต้นฉบับภาพพระบรมฉายาลักษณ์ในรูปแบบภาพระบายสีตามตัวเลขจากคอมพิวเตอร์เพื่อนำเจดสีในภาพมาเทียบกับสีน้ำพลาสติกที่เตรียมไว้ ผสมสีให้ได้เจดสีครบตามที่ระบุไว้ในภาพต้นฉบับ หลังจากนั้นจึงเริ่มลงสีบนภาพร่างบนผนัง โดยเลือกสีให้ตรงตามตัวเลขที่เขียนไว้บนภาพ ซึ่งในขั้นตอนนี้จะเปิดโอกาสให้นักศึกษา อาจารย์ และบุคลากรในคณะได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมวาดภาพ

4. เก็บรายละเอียดและติดสติ๊กเกอร์ตัวอักษร เมื่อผู้เข้าร่วมกิจกรรมลงสีภาพโดยรวมทั้งหมดเสร็จแล้ว อาจารย์และนักศึกษาที่มีทักษะด้านการวาดภาพจึงเริ่มเก็บรายละเอียดการลงสีบางส่วนที่ยังไม่เรียบร้อย หรือแก้ไขบริเวณที่ลงสีผิดจนกระทั่งภาพวาดพระบรมฉายาลักษณ์บนผนังมีรายละเอียดสวยงามใกล้เคียงกับไฟล์ภาพต้นฉบับ ขั้นตอนสุดท้ายคือการติดสติ๊กเกอร์ตัวอักษร “ธ สถิตในดวงใจไทยทั่วหล้า” ลงบนผนังตามตำแหน่งที่ได้กำหนดไว้

การนำไปใช้งาน

จากการนำเทคนิคระบายสีตามตัวเลขมาประยุกต์ใช้กับการวาดภาพพระบรมฉายาลักษณ์ในรูปแบบจิตรกรรมฝาผนังสำหรับกิจกรรมน้อมรำลึก “วาดภาพพ่อ” โดยใช้วิธีการคัดแปลงภาพจากภาพพระบรมฉายาลักษณ์ต้นฉบับให้กลายเป็นภาพสำหรับระบายสีตามตัวเลขในรูปแบบของไฟล์ดิจิทัล ทำให้นักศึกษา อาจารย์ และบุคลากรในคณะดิจิทัลมีเดียทุกคนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมวาดภาพนี้ได้โดยไม่ต้องกังวลถึงข้อจำกัดทางทักษะด้านศิลปะของตนเอง

ภาพที่ 3 นักศึกษา อาจารย์ และบุคลากรภายในมหาวิทยาลัยเข้าร่วมกิจกรรม
น้อมรำลึก “วาดภาพเพื่อส่งต่อความดีสู่ผู้ประสบภัยภาคใต้”

เมื่อนำเทคนิคนี้ไปใช้ร่วมกับไฟล์ดิจิทัลของภาพระบายสีตามตัวเลขที่สร้างขึ้นจากภาพพระบรมฉายาลักษณ์ ทำให้สามารถจัดกิจกรรมวาดภาพพระบรมฉายาลักษณ์ขึ้นเมื่อใดก็ได้ที่ต้องการ ใ้บุคคลทั่วไปได้มีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์ผลงานภาพวาดพระบรมฉายาลักษณ์ที่มีความสวยงามใกล้เคียงกับภาพต้นฉบับ ซึ่งต่อมามีการนำไฟล์ภาพนี้ไปใช้ในการจัดกิจกรรมน้อมรำลึก “วาดภาพเพื่อส่งต่อความดีสู่ผู้ประสบภัยภาคใต้” ที่มหาวิทยาลัยศรีปทุม (บางเขน) ระหว่างวันที่ 25-26 มกราคม 2560 เพื่อสมทบทุนช่วยเหลือผู้ประสบภัยทางภาคใต้อีกด้วย

สรุปผลการดำเนินงานและข้อเสนอแนะ

เมื่อเปรียบเทียบขั้นตอนการสร้างสรรคผลงานภาพวาดจิตรกรรมฝาผนังบนเสานขนาดใหญ่ภายนอกอาคาร ดร.สุช พุคชาภรณ์ ของคณะดิจิทัลมีเดียที่ผ่านมากับการสร้างผลงานภาพวาดพระบรมฉายาลักษณ์ด้วยเทคนิคระบายสีตามตัวเลขในครั้งนี้ ซึ่งมีการดำเนินงานตามขั้นตอนของการสร้างภาพต้นฉบับสำหรับระบายสีตามตัวเลขและการวาดภาพจิตรกรรมฝาผนังสมัยใหม่ที่นำเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์มาประยุกต์ใช้ในกระบวนการ พบว่าการทำงานในขั้นตอนการร่างภาพและการลงสีสะดวกรวดเร็วขึ้น ไม่จำเป็นต้องใช้ศิลปินหรือผู้ที่มีทักษะด้านการวาดภาพคนเหมือน (portrait) ทำให้สามารถจัดทำผลงานทันตามกำหนดภายในระยะเวลาจำกัด แตกต่างจากผลงานชิ้นแรกที่มีเฉพาะอาจารย์หรือนักศึกษาคณะดิจิทัลมีเดียที่ได้รับการคัดเลือกมาเท่านั้น เป็นผู้ร่างภาพ ลงสี และตัดเส้นผลงานเกือบทั้งหมด อีกทั้งการวาดภาพด้วยเทคนิคระบายสีตามตัวเลขยังเปิดโอกาสให้บุคลากรในมหาวิทยาลัยมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะได้อีกด้วย

ภาพที่ 4 ภาพวาดพระบรมฉายาลักษณ์ที่เสร็จสมบูรณ์แล้ว

แต่อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่เกิดจากการทำงานร่วมกันระหว่างเทคโนโลยียุคดิจิทัลกับวิธีการสร้างผลงานศิลปะบนสื่อแบบดั้งเดิมคือ การผสมสีสำหรับวาดภาพจากแม่สีให้ได้เฉดสีที่ตรงกันหรือใกล้เคียงกับเฉดสีดิจิทัลจากคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในระบบ RGB ซึ่งสีทั้ง 2 แบบนี้มีวิธีการผสมสีแตกต่างกัน ต้องอาศัยความรู้เรื่องทฤษฎีสีและทักษะทางด้านศิลปะของผู้ผสมสีเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ใกล้เคียงกันที่สุด ซึ่งบางครั้งไม่สามารถผสมสีให้ได้เฉดเดียวกันเหมือนเดิมทุกครั้ง จึงต้องผสมสีแต่ละสีให้มีปริมาณเพียงพอต่อการทำงานภายในครั้งเดียวกันทั้งหมดให้ครบทุกเฉดสีตามที่ระบุไว้ในไฟล์ภาพต้นฉบับ

นอกจากภาพวาดพระบรมฉายาลักษณ์บนฝาผนังแล้ว ยังมีข้อความถวายความอาลัยซึ่งตามปกติจะเขียนด้วยมือ แต่ด้วยข้อจำกัดเรื่องเวลาจึงเลือกใช้วิธีการตัดสติ๊กเกอร์จากไฟล์ดิจิทัลแล้วนำมาติดบนผนังแทน ทำให้ได้ข้อความที่มีความประณีตสวยงามใกล้เคียงกับการวาดตัวอักษรด้วยมือ แต่ในระยะยาวสติ๊กเกอร์บางส่วนอาจจะมีการลอกหลุดในภายหลัง ไม่เหมือนการใช้สีเขียนที่จะติดอยู่บนผนังได้คงทนกว่า

บรรณานุกรม

ไทยโทน Thaitonecolor. (2559). *สีไทยโทน หมวดสีดำ สีเทา* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

<https://www.facebook.com/thaitonecolor/photos/a.270455466431041.1073741827.270450253098229/768121223331127/?type=3&permPage=1> [2559, 1 พฤศจิกายน].

ไพโรจน์ พิทยเมธี. (2559). *การสร้างประสบการณ์สุนทรีย์จากสีไทย*. คุณฉันทิพนธ์ปรัชญาคุณฉันทิพนธ์
สาขาวิชาทัศนศิลป์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อาลัยในหลวง ส่งเสด็จสู่สวรรคาลัย. (2559). *แพรว*, 38(893), หน้าปก.

Bird Jr., William L. (2001). *Paint by number: The how-to craze that swept the nation*. New York, NY: Princeton Architectural Press.

Charles, Grund. (2002). *Painting murals step by step*. Cincinnati, OH: North Light Books.

Hissey, Ivan., & Tappenden, Curtis. (2003). *Painting the great masters by number: Create your own masterpiece with this easy paint-by-number program*. Chappaqua, NY: Reader's Digest.

Mural Expert. (2013). *How to paint the mural: The best guide* (Online). Available:

<http://www.paintamural.pipalo.com/> [2016, November 1].